

כיתה
א'

משתפים זה את זה בדאגות ובחששות

על התוכנית

נאמר בתורה: **"וידעת היום והשבותך אל לבבך"** (דברים ד', ל"ט). כדי להיות יהודים שומרי תורה ומצוות, התורה מחייבת אותנו בשתי פעולות עיקריות:
א. **"וידעת"** - לימוד של כל פְּרָטִי ההליכות וההלכות שציוותה אותנו התורה ופירשו לנו חז"ל.
ב. **"והשבות אל לבבך"** - תרגול מעשי של פרטי החיוב עד שהמצוות יהפכו לחלק מאישיותנו.
על מנת שתלמידנו יהיו בעלי דרך ארץ עלינו להביא לידיעתם את כל פרטי ההליכות הנוגעות לעניינים שבין אדם לחברו ולאחר מכן להרגילם בעשייתן.
בהתאם לכך, בתחילת כל שיעור התלמידים ילמדו את יסודות ההליכות שבתורה ואת הוראות חז"ל ולאחר מכן יתנסו בתרגול ההליכות הללו באופן מעשי.
אי לכך, לצד מערכי השיעור ישנה גם חוברת לימוד של הלכות שבין אדם לחברו בהתאם למיומנויות ולכישורים בהן התלמידים מתנסים במערכי השיעור.

רציונל

אדם הרוצה להשלים את עצמו בתורה חייב להקדים דרך ארץ ומידות ללימוד התורה, כמאמר חכמינו **"דרך ארץ קדמה לתורה"** (תנא דבי אליהו, פרשה א').
יש לכוון את התלמידים כבר מילדותם לנהוג על פי הציווי של התורה **"ואהבת לרעך כמוך"**.
לפי דברי חז"ל ציווי זה הוא כלל גדול שעליו עומדת התורה כולה, כפי שאמר הלל הזקן לגר שרצה ללמוד את כל התורה על רגל אחת (מסכת שבת, דף ל"א עמוד א').
השלב הראשון בהקניית ההליכות ובתרגולן בחיי המעשה הוא הלמידה וההתנסות בשיתוף והשתתפות. בשלב זה יש להתייחס לשני היבטים: מצד אחד, **לשיתוף** המכוון להעמקת ההיכרות בין התלמידים כדי שיוכלו להשתלב בעשייה המשותפת, כמאמר חכמינו זיכרונם לברכה, המבטא את ההכרה בכך ש"טובים השנים מן האחד" (קהלת ד', ט'). ומצד אחר, **להשתתפות** בחברה על ידי מילוי תפקידים שונים לטובת הכלל, כפי שכתב הרב שלמה וולבה זצ"ל (ספר עלי שור, חלק ב' עמוד תקס"ט) בשם אבי תנועת המוסר הרב ישראל סלנטר זצ"ל, שצריך כל אחד לעשות למען החברה שיהיה אדם שהרבים צריכים לו.
התחלת ההשתייכות למסגרת חדשה היא הזדמנות לצמיחה ולהתפתחות של התלמיד כבעל מידות טובות. המעבר מהגן או ה"מכנה" לכיתות תלמוד התורה נתפס כצומת משמעותי בחיי התלמיד וכשלב חשוב בבניית עתידו.
המעבר לכיתה א', מלווה בהתרגשות, בחששות, בתחושת זרות וחוסר שייכות, באי ודאות, בתהיות ובשאלות.
חשוב לאפשר לתלמידים הצעירים המתחילים ללמוד בכיתה א' לשתף ברגשות, במחשבות ובשאלות שיש להם ביחס למסגרת זו באמצעות שיח יזום ומובנה.
הפעילות שלפניכם והכלים המוצעים בה (שיר, לוח מצבי רוח ובלוני מחשבה) מזמנת שיח סביב סוגיות רגשיות, לימודיות וחברתיות, המאפיינות את המעבר לכיתה א'.

מטרות

- בחינת היבטים שונים במעבר מהגן למסגרת הלימודית בתלמוד תורה.
- מתן הזדמנות לשתף ברגשות, במחשבות ובשאלות ביחס להתחלה במסגרת חדשה.
- בירור בנוגע ליכולת ולידיעות העשויות לסייע לתלמידים במעבר לכיתה א'.

מודל ההפעלה

מהלך לשיתוף ברגשות ובדאגות המתעוררים בעקבות המעבר לכיתה א'.

מהלך ההפעלה

הקשיבו לשיר "יוסי עולה לכיתה א'":

יוסי לכיתה א' עולה

יוסי, הוא כבר ילד גדול, ולכיתה א' הוא עולה.
אבא ואימא אומרים לו שהוא בוגר ונבון,
ויכול כבר בכיתה א' ללמוד
סידור, חומש, ועוד ועוד.

יוסי את דברי ההורים שומע,
ופתאום הוא מתחיל לדמוע,
הוא ניגש לאימו, מביט בה ואומר,
"יש משהו חשוב שרק לך אני מספר.
לקראת כיתה א' אני אמנם מתרגש,
אך מכל מיני דברים אני גם קצת חושש.
למרות השמחה, אני מבולבל
כי את הכיתה אינני מכיר כלל,
יש לי כל כך הרבה שאלות,
ראשי מלא בהמון מחשבות.
ועל אף שאני באמת גדול ובוגר,
אני לא בטוח שלכיתה א' אני רוצה לעלות.

שוחחו בעקבות השיר "יוסי לכיתה א' עולה"

- על מי מסופר בשיר? מה אומרים לו הוריו?
- מדוע, לדעתכם, יוסי דומע?
- שערו:
 - מדוע יוסי מתרגש?
 - מדוע יוסי מבולבל?
 - ממה יוסי חושש?

יוסי כבר גדול

- אבא ואימא של יוסי חושבים שהוא בוגר, מה לדעתם הוא כבר יכול לעשות?
- מה עוד יודע תלמיד העולה לכיתה א' לעשות?
- כיצד יעזרו לו בתלמוד תורה, הדברים שהוא יודע? (בשיעור, בהפסקה, בדרך לתלמוד תורה ועוד).

יוסי לא לבד

- יוסי פנה לאימו, סיפר לה מה הוא מרגיש ושאל אותה כל מיני שאלות.
- שערו מה שאל יוסי את אימו?
- את מי יכול חוץ מאימו יוסי לשתף ברגשות, במחשבות ובשאלות?

א. משתפים ברגשות את המחנך ואת החברים

בכל יום עורך המחנך של כיתה א' בתלמוד תורה "הלב" מפגש בוקר, שבו מספר כל אחד כיצד הוא מרגיש ומה גורם לו להרגיש כך. יוסי אוהב להשתתף

במפגש, הוא אוהב לשמוע כיצד מרגישים חבריו, זה מקל עליו ועוזר לו להבין שהוא לא לבד ושילדים נוספים רגשות דומים.

לפעמים חושב יוסי שהחברים בכיתה ממש דומים זה לזה, כי הם מרגישים דברים דומים, אבל לפעמים הוא חושב שהחברים בכיתה ממש שונים זה מזה כי כל אחד מהם מוטרד מדברים אחרים.

באחד הימים הציג המחנך בכיתה של יוסי את לוח מצב הרוח. הוא ביקש מכל ילד בכיתה לתאר לחבריו איך הוא מרגיש באותו יום ומה גרם לו להרגיש כך.

יוסי אוהב לשתף את החברים ולספר להם כיצד הוא מרגיש, כי זה עוזר לו לשפר את הרגשתו וכי הוא מרגיש שאחר כך המחנך והחברים שלו מבינים אותו טוב

יותר ולפעמים גם עוזרים לו להתמודד עם הדברים שמציקים לו.

לוח מצבי רוח

איך אני מרגיש היום?

מרוצה

מרוצה

עייף

עצוב

שמח

כועס

מצטער

דואג

משתפים ברגשות את המחנך ואת החברים

האזינו לטקסט הבא:

ביום אחר במפגש הבוקר, ביקש המחנך של יוסי מכל תלמיד בכיתה לשתף את חבריו בחששות שלו. הוא ביקש שכל תלמיד ישאל שאלה באחד הנושאים המטרידים אותו.
תלמידי כיתה א' בתלמוד תורה "הלב" חשבו על הנושאים שמטרידים אותם בתלמוד תורה, וספרו זאת לחבריהם.

התבוננו בבלוני המחשבות שלהם, ושערו:

- מה מטריד את הילדים בכיתה א בתלמוד תורה "הלב" בתחילת שנת הלימודים?
- מה לדעתכם עשוי לעזור להם להירגע ולהפיג את הדאגה?

גם אנו משתפים בדאגות ובחששות

אמחנך: תזה על הלוה את הכרטיסים עם האילורים המתקשים לנלסאם השונים המטרידים את תלמידי כיתה א' (מפיעים בעצבים למורה).

התבוננו בכרטיסים שעליהם מופיעים בלונים המחשבה של תלמידי כיתה א' בתלמוד תורה "הלב":
בחרו בלון מחשבה שמופיע בו איור המתקשר לנושא שמטריד אתכם, ושתפו את המחנך ואת החברים בשאלות המעסיקות אתכם ביחס אליו.

- כיצד אתן מרגישים לאחר ששיתפתם את המחנך ואת החברים?
- האם אתם מרגישים שתוכלו להתמודד עם הדאגות או שאתם זקוקים מעבר לכך גם לעזרה מעשית?

לוח מצבי רוח

איך אני מרגיש היום?

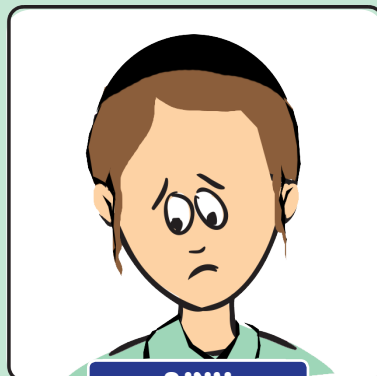
מרוצה

מרוצה

עייף

עצוב

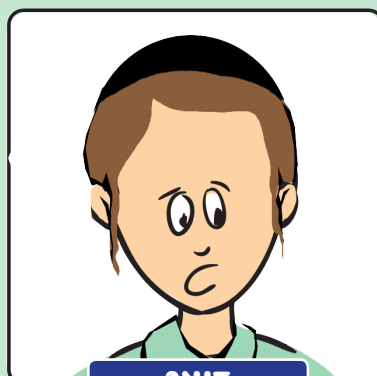
שמח

כועס

מצטער

דואג

